

HANDBOEK

varkenshouderij

Verschijnt begin juli
NIEUW
Met voorinteken-korting

LIVESTOCK RESEARCH
WAGENINGEN UR

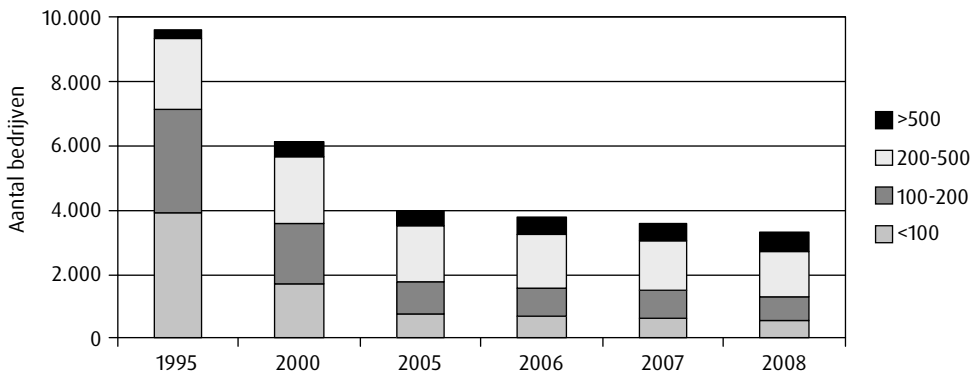
1 | Economie en bedrijfsmanagement

De varkensstapel in de 27 EU-lidstaten schommelt tussen de 150 en 160 miljoen dieren. Er vinden wel verschuivingen plaats tussen landen. In Nederland is de varkensstapel gedaald als gevolg van de Regeling Beëindiging Veehouderijtakken (RBV). Vanaf 2007 is er weer een lichte toename. Ook in het Verenigd Koninkrijk is de varkensstapel sterk gedaald. De belangrijkste groei heeft plaatsgevonden in Spanje en Denemarken, waar de omvang sinds 2005 redelijk stabiel blijft. Een sterke Europese groei van de productie van varkensvlees is de komende jaren niet te verwachten, door milieumaatregelen en de lage prijzen.

Tabel 1.1. Varkensstapel Nederland (× 1000 stuks).

	1995	2000	2005	2006	2007	2008
Vleesvarkens	7.124	6.505	5.504	5.476	5.559	5.950
Zeugenstapel (zonder opfokzeugen)	1.287	1.129	947	946	967	978
Varkensstapel (incl. biggen)	14.061	13.118	13.312	11.356	11.663	12.026

Bron: CBS/PVE

Figuur 1.1. Aantal zeugenbedrijven naar grootte (incl. opfokzeugen >50 kg).

Uitvalpercentage

Kan benaderd worden door het aantal uitgevallen dieren te delen door aantal opgelegde dieren. De ingewikkelde berekening dient men volgens uniformeringsafspraken uit te voeren aan de hand van de ligdagen van varkens.

Aandachtsvelden: oorzaak van uitval en leeftijd van uitgevallen dieren.

Opbrengstprijs vlees

Netto ontvangen opbrengst gedeeld door totaal kg geslacht gewicht.

Aandachtsvelden: vleespercentage, gewichtskortingen, afkeuringen en overige kortingen.

Levend gewicht af boerderij van alle afgeleverde vleesvarkens

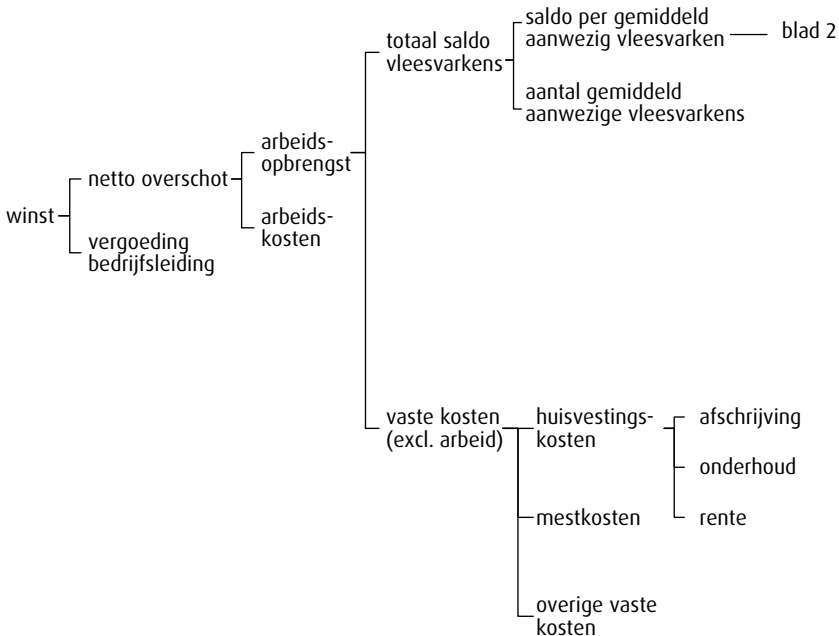
Totaal van alle levend gewicht af boerderij gedeeld door aantal afgeleverde vleesvarkens

Omrekening van levend gewicht op waagplaats naar "af boerderij"

Door vermenigvuldiging met 1,045.

Omrekening van geslacht gewicht naar "af boerderij"

Geslacht gewicht min 83. Deze uitkomst vermenigvuldigen met 0,0025. Vervolgens 1,3 min de vorige uitkomst en dit resultaat vermenigvuldigen met het geslacht gewicht.

Beslisboom vleesvarkenshouderij (blad 1)

In het algemeen levert kruising vooral voordeel op bij kenmerken met een lage erfelijkheidsgraad. Voor kenmerken met een hoge erfelijkheidsgraad mag weinig of geen kruisingsvoordeel verwacht worden. In dat geval biedt selectie meer perspectief voor kwaliteitsverbetering (benutten van de genetische afstand). Verder speelt de genetische afstand tussen rassen/lijnen een rol. Het kruisen van meer onverwante rassen zoals Duroc × Nederlands Landvarken levert meer heterosis op dan een kruising van Fins Landvarken × Nederlands Landvarken.

Kruisingsystemen

Bij het aangeven van de deelnemende rassen of lijnen in een kruising (systematische paring) wordt het ras of de lijn door een letter weergegeven. Het is gebruikelijk de beer eerst te vermelden. In de varkenshouderij zijn de volgende kruisingen voor productie van vleesbiggen van toepassing:

- Enkelvoudige (gebruiks)kruising ofwel tweewegkruising: ♂A × ♀B. De kruising ♂B × ♀A is dan de omgekeerde (tweeweg)kruising;
- Terugkruising: ♂A × ♀(AB) of ♂B × ♀(AB);
- Driewegkruising: ♂C × ♀(AB);
- Vierwegkruising ofwel dubbele gebruikskruising: ♂(AB) × ♀(CD);
- Rotatiekruising met:

Twee rassen of lijnen (zig-zag kruising): ♂A × ♀B vervolgens ♂B × ♀(AB) vervolgens ♂A × ♀(B(AB)) vervolgens ♂B × ♀(A(B(AB))) enz.	Drie rassen of lijnen: ♂A × ♀B vervolgens ♂C × ♀(AB) vervolgens ♂B × ♀C(AB) vervolgens ♂A × ♀B(C(AB)) vervolgens ♂C × ♀(A(B(C(AB)))) enz.
--	---

De rotatiekruising kan gebruikt worden voor de productie van vleesbiggen (bovenstaand voorbeeld) of voor de instandhouding van de zeugenlijn (productie van vermeerderingszeugen). Bij rotatiekruising voor de productie van zeugen met drie rassen/lijnen, worden op een bedrijf de volgende paringen toegepast: A t/m C zijn beren die ingezet worden voor de productie van zeugen. S staat voor een slachtvarkenvaderdier (ook wel vleesvarkenvaderdier of eindbeer genoemd).

Productie van zeugen:

♂C × ♀(AB)
 ♂A × ♀(C(AB))
 ♂B × ♀(A(C(AB)))
 ♂C × ♀(B(A(C(AB))))
 enz.

Productie van vleesbiggen:

♂S × ♀(AB)
 ♂S × ♀(C(AB))
 ♂S × ♀(A(C(AB)))
 ♂S × ♀(B(A(C(AB))))
 enz.

Per generatie wordt voor de productie van zeugen een beer van een andere zeugenlijn/ras gebruikt. De rassen/lijnen volgen elkaar in vaste volgorde op. Voor de overige worpen worden de zeugen gepaard met een beer uit een berenlijn voor de productie van vleesvarkens.